

d ů v o d ů:

Správně poukazují nižší soudy k tomu, že podle §u 484 obč. zák. při pozemkových služebnostech vlastník panujícího pozemku může své právo ovšem vykonávat podle libosti, že však také sluší jeho právo obmeziti, pokud povaha a účel zřízení to dopouští, a že o nedovoleném obmezování nemůže býti řeči, domáhá-li se žalující strana toho, by žalovaný své právo vykonával jen v oněch mezích, v nichž je vykonával, jak zjištěno, po celou sedmiletou dobu od zřízení služebnosti až dosud. Jeho právo volného průjezdu není nijak obmezováno ani tím, že dvoje vrata jsou otevřena jen po jednom křídle a třetí vnitřní vrata jsou zcela uzavřena, ale všechna se otevrou, kdykoli žalovaný uzná průjezd nutným. Nároku, by žalobce k vůli volnému průjezdu žalovaného nechával vrata stále otevřena dokořán a tím na svém jmění trpěl škodu, žalovaný vlastník panujícího statku nemá.

Čís. 5983.

Nejde o obchod fixní, byl-li objednan adresář velkého města, jenž měl podle nabídky vyjít koncem určitého roku.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1926, Rv I 103/26.)

Žalovaný objednal u žalobce adresář města Prahy. V nabídce bylo uvedeno, že adresář vyjde koncem roku 1923. Adresář vyšel však teprve v březnu 1925, o čemž žalobce žalovaného vyrozuměl a žádal ho, by si adresář vyzvedl. Žalovaný odmítl přijetí adresáře a zakázal si zaslání jeho poštovní dobírkou. Žalobu o zaplacení adresáře p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e zamítl, o d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Těžiskem sporu jest otázka, zda šlo o obchod fixní, čili nic. Fixním jest obchod, když v čase uzavření smlouvy ze znění smlouvy neb z okolností ji provázejících vysvítá, že určení času, do něhož se má plnit, tvoří podstatnou část smlouvy v ten způsob, že pozdější plnění nelze již považovati za plnění smluvené, nýbrž za něco jiného, takže plnění pozdější než ve smluvený čas nelze ani žádati ani jeho netřeba přijati, poněvadž ztratilo pro objednatele cenu buď zcela neb aspoň z části (čl. 357 obch. zák. rozh. sb. n. s. čís. 1975, 1970). Totéž platí, když z povahy obchodu, neb účelu plnění známého zavázanému je zřejmo, že plnění opožděné nemá pro příjemce ceny (§ 919 obč. zák.). Prvním soudem bylo zjištěno, že smluveno bylo mezi stranami, že objednaný adresář města Prahy vyjde koncem roku 1923. Že tato lhůta byla fixní ani z obsahu smlouvy ani z okolností ji provázejících nikterak nevyplývá, neboť nelze tvrditi, že

by adresář velkého města, který pravidelně bývá v užívání po více let, — vždyť každého roku nevydává se, jak jest notorickým, adresář nový, — měl cenu jen právě v určitý den, neb určitý měsíc, čtvrtletí, rok, ač na druhé straně jest jisto, že postupem času na ceně mu ubývá, poněvadž následkem fluktuace obyvatelstva spolehlivost jeho postupem času se zmenšuje. Měl tedy adresář, byť i vyšel místo koncem roku 1923 teprve na jaře 1925, jistě cenu nejen pro každého, nýbrž vzhledem k jeho účelu i pro žalovaného, při čemž osobní poměry žalovaného, jako okolnost, že mezi tím byl pensionován, na váhu nepadají, když ve smlouvě nebyly učiněny podmínkou, aniž jinaká váha na ně nebyla kladena. Žalovaný, jak nesporno, nezdůraznil ve smlouvě, že pozdější plnění pro něho ceny nemá a nevyplývá to ani z povahy obchodu ani z účelu, k jakémuž adresář slouží a dlužno proto pokládati obchod mezi stranami smluvený za obchod nikoli fixní (čl. 356 obch. zák.), při němž třeba, by objednatel, když nebylo včas plněno, dal smluvníku svému přiměřenou dodatečnou lhůtu k plnění s doložením, že pozdější plnění nepřijme. To se nestalo v tomto případě a jest proto povinen žalovaný zaplatiti ujednanou trhovou cenu i když plněno bylo později, čemuž není ani na závadu, že plnění nabídnuto bylo po 1¼ roce, poněvadž zákon nikde maximální lhůtu k plnění nestanoví. Stačí, že plnění v té době nestalo se vzhledem k jeho účelu změnou okolností, mimo žalovaného ležících, bezcenným (viz též § 919 poslední věta obč. zák.).

Čís. 5984.

Žalobní nárok na zaplacení peněžité částky není skutkově opodstatněn (§ 396 c. ř. s.) tvrzením žaloby, že žalobce »byl po delší dobu se žalovaným v obchodním spojení.«

Další tvrzení žaloby, že žalovaný dluží z tohoto spojení zažalovaný peníz, není již skutkovým přednesem, nýbrž právním závěrem.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1926, Rv I 148/26.)

Žalobě o 57.841 Kč procesní soud první stolice vyhověl rozsudkem pro zmeškání (§ 396 c. ř. s.). Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Odvolání vytýká, že žaloba obmezuje se na pouhý přednes, že strany byly v obchodním spojení, že neobsahuje vlastně udání právního důvodu, že nevyhovuje ustanovení §u 226 c. ř. s. a že nečiní možným závěr procesního soudu, zda nárok žalobní jest odůvodněn. Zároveň dovozuje, že procesní soud uzná nárok žalobní po právu, nesprávně posoudil věc po stránce právní, po případě že se bylo dopuštěno podstatné vady v řízení tím, že nebylo uloženo žalobci, by žalobní přednes doplnil. Odvolací soud neuznává správnost těchto vývodů a jest toho právního přesvědčení, že v žalobě obsaženým tvrzením skutečnosti, že strany po delší dobu byly v obchodním spojení a že z něho vzešla ve prospěch žalující strany pohledávka, jak jest číselně v žalobě uvedena, bylo předpisu §u 226 c. ř. s. dostatečně vyhověno a že, nebylo-li toto tvrzení popřeno, umožňuje závěr, že žalobní nárok